

לֶה פֿונטֶה דִי לֶה יוֹד

די

י. ל. גורדון

טרוזלאדאדו דיל איברואו

פ'ולייטון דיל זורנאל „השופר“

די פ'יליפופולי

5661

איסטאטפאריאה קארמונה אי זארה, קאיררו

פריסייו און גרוש

לה פונטש די לה יוד

קן פואידי ציין קומוסיר לה צידה די לה מוזיר גודיאה?
אלייה פאסה טודום סום דיאס אין לה סולומצרה אי אין לה
איסקורידאד. סום אליגריאס אי סום איספיראנסאס, סום פאסא-
אי סום דיזיאוס קידאן איסקונדודום אין סו קוראסון; לום פאסא-
טיימפוס אי לום פלאזיריס סון פארה לאס מוזיריס די לאס
אופראס ריליגייזיס. מה עו, איצה די ישראל, עו סום סיימפרי
איסקלאצה; אינסיראדה אין עו קאזה, עו עו קיטסיס אטרה קוזה
אפואירע דיל דורו לאצורו. פאריס, אליגאס, איסטימאס עום
ניקייטיקוס, אוקופאדה קון לום קודיוס די קאזה עו עו אמורגאס
אנטיס דיל טיימפוס. לה ריליגייזן אלייה מיזמה סי מוסטרה דורה
פור עו, מוזיר גודיאה, סיינדו אלייה טי ריפוזו לום דיריגוס
אקורדאדום אל אומצרי. עריסטי סואירטי קי לה טוייה, מוזיר די
ישראל! אנטיס קי עו מיאלייו סי דיצילופ, אנטיס קי און דולסי
סינטימיינטו אגה צאטיר עו קוראסון, עו צידה ייה איס אטאדה
אה לה צידה די אין איספוזו. עו עייניס אחיגדה מיניסטיר די לום
קודיוס די אונס מאדרי, מה עו ייה עו איס מאדרי אי קאלי קי
פינסיס אה עום קריאטוראס.

ייה עי קאזארון! מה קונסיס עו איל קומפאניירו די עו
צידה? לו אמאס? לו טייאס ציסטו אנטיס די עו קאזאמיינטו?
איל אמור! מה איסטי סינטימיינטו איס אליסינטיאדו אה אונס איצה
די ישראל! קוארינטע דיאס אנטיס די נאסיר, איל דייו ייה אפאריצה
אה קאדה איצה גודיאה סו מארידו. 1) איסקונדי עו קאציסה

(1) סיגון לום קאבליסטוס, איל דייו דיסידה 40 דיאס אנטיס דיל נאטימיינטו
די אונס איס קואל סרה איל קומפאניירו די סו צידה.

איסטאמפאדו אלום נאמטיס די לה
ליבריריאה "ש"ש"
די שלמה ישראל שריזלי
אין ירושלים

קון און בילג, קורטאטי לום קאציאום; 1) פארה קיאלו מיראר
אקיל קי צה סיר איל קומפאניירו די עו צידה? קי סיהא אירמוז
או פיא, מאנסיבו או צייזו, טו דיצים אגיטאר איל טבייו קי עום
פארנינטים טי אסקוויזיון.

אי איל מארדו? אי איל טאמביין אים אאיגדה מויי מאנסיבו,
אי איל נו טייני ני איגו, ני אופיייו פארה גאנאר סו בידה.
קואנדו איל קונטאדו ייה סו גאסטו אי לה פאמילייה פוזה, איל
פינסה איסטונסיס אה לום מולדיס די מאנטיגיר לה קאזה, מה
נו טייניגדו קוראז, איל פיידרי פריסטו איסטיראנסה אי סו פוליי,
דישאנדו סין אבריו מוזיר אי קריאטוראס. טאה אים לה איסטורייה
די טודה מוזיר גודיאה, טאלה פואי לה איסטורייה די לה
אירמוזה בת-שבה.

בת-שבה, איזה די ספייר, אירי די אונה גראנדי אירמוזרה
אי סו דיסטניגואיאה פור לאס מאס אירמוזאס קואליטאס די קוראסון
אי די איספדיטו. פארה קריארלה, איל דייו אציאה עומאדו און
ראלייו די סו רילוסטרור קון אונה גופה די רוסיאוו... אי אציאה
איסקוויזידו פארה אימארלה, לה מאס פורה די לאס אלמאס. איסטו
מוזיר פואי נומבראדה בת-שבה. און סום אוזום סו ציאה איל אזול
דיל סוילג, און סום קאראס ברילייאצאן לה לוז דיל סול. אילייה
טיניאה צינטי אי טריס אגייס אי אאוגקי קאזאדה דידי מונגו
טיימפו, אילייה טיינאה אאיגדה טודה סו גראסייה. און סולו סינייא
מוסטראצה קי בת-שבה נו אירי מהס מונצאה: לום קאציאום
פוסטיוזם קי קוצריאה סו פרינטי.

1) אים אזוו אינערי לום גודיוס די טונטייה די קורטאר לום קאציאום די לה
מוזיר אנטים די סו קאזאמיינטו.

היפיר, סו פאדרי, אומברי ריקו אי אומראדו, אירי
לוקאדירו און לה סיבדאד די איאלון. איל אוטיל, פריקואינטאדו
פור מונגוס ציאיורוס, אירי דייריזידו פור בת-שבה, לה קואלה
איזיאה פיידרו סו מאדרי מויי מאנסיבה. קאפאגני פארה טודו מודו
די איגו, אילייה קאמינאצה קומו אונג ריינה אינערי סום
קומפאנייראס.

מה און אונס קואנטום אגייס לה פורטונה טרוקו איג
ציראמינטי פור בת-שבה. סו טאליה נו אירי מהס לה טאליה
דייגה אי אירמוזה די און טיימפו, סו פיגורה טאן סונריינטי
אנטים, סו קוצרייו די און צילו די עריסטיוס; לום פינסירייס
זו לה דישאן ריפואדה. לה סואירטי סו לי בולטו, אילייה
צירדייו עודו. אילייה טייני דום קריאטוראס אי פור מאנטיגירלאס,
אילייה אבריוו און גיקו מאגאויניקו. די לה מאדרונאדה אסטו לה
נוני אילייה מיזורה, פיזה, קונטה אי איסקריצי. אילייה מירי סו
איניקו אי סו אוקופה די לאס קריאטוראס, אה לאס קואלאס
סיירצי און מיזמו טיימפו אי די פאדרי אי די מאדרי. מה סו
מארדו, איל פאדרי די סום קריאטוראס, אונגו איסטו? נו סיהא
קי לה מואירטי סו לו אריצאטו אה לה פלור די סו מאנסיבום?
ני סיהא קי איל איסטו אוקופאדו קון איל איסטודיו די לה ליי?
נו, איל איסטו אראסטאנדו פרוצי אי מיזראצלי און סיצי
דאזים אצינאס.

בת-שבה טיינאה 15 אגייס קואנדו סו פאדרי לי איסקוואו
און גוצייו. אילייה נו לו טיינאה נונקה ציסטו. פארה קואלו? קי
סי קאזי אימפרימירו; איל אמור ייה צייני דיספואיס. איל מארדו
קי לי אציאן אפארטאדו סי ייאמאצה הי לל איזו די א צדון.

אירא און מאנסיציקו פֿלאקן, פֿיאן, ריזמורדארן, מה מווי בואן תלמודיסטן. היפר, איל פאדרי די בת-שבה, אביאה אוידו אַללאר די איל אי די סו סינסיה אי סין פידריר עיימפו איל לו אביאה דימאנדארן קומו מארדו פארה סו איזה.

לאס קונדיסיונים דיל קאזאמיינטו איראן לאס סיניינטיס : הייל דיביאה איסטודיאד אונטרוס דוס אנויס אין אונה איסקולה תלמודיקה, אירא עומאר קומו קונטארדו דוויינטוס פלורניס אי אירא סיר מאנטינדו מיינטריס עריס אנויס איל אי סו מוזיר אין לה קאזה דיל איספואינדו. עודאס לאס מוגאגאס איראן סילוחאס די לה צינטורה די בת-שבה. קאלו, קאזארסי קון און תלמודיסטו עאן סאצדו, קי בואנה סוארעו! איסטי תלמודיסטו נו סאציה נארה אונטרה קזה אפוארה די סו תלמוד. נו עינאה נינגן איגו, נו קונטריאה נינגונה לינגונה, נו עינאה ני און סאנטיס די קאפיעאל מה פור קונטרה עינאה אין סו קאציה מיל אוזאס די ג מ ר ס, קון לאס איספליקאטיונים די רשי אי מוסרשה.

איל קאזאמיינטו סי איזו אל דיאה פֿיקסארדו. בת-שבה עינאה איסטונסיס 17 אנויס. די עודאס לאס פארטיס איגאצאן גראטוס די עריגו סוצרי לוס נואיצוס קאזארדוס. אל סון די לה מוזיקה לאס מוזיריס באטיאן לאס מאגוס אי באיילאצאן. אין מידיו די איסטי רואדו סי סינטייו איל סונידו די און צאזו קי ארומפאן אין סוצינדי די ירושלים. איי מיליס די אנויס קי אימוס לה מיזמה קוזה אי אקודראמוס לה דיסטרואסיון די לה קאזה סאנטיה מה נו טומאמוס נוקה אה קוראסון איל דיסקאאיימיינטו די נואיסטרה נאסיון. איל רואידו דיל צאזו רומפידו איל דיאה די לאס סינטי צינדיווינים (שבע ברכות) טס אימפדי די סינטייר לוס קישודוס די

נואיסטראס קראטוראס אי לוס גריטוס די אנוסטרייה די נואיסטרו פואבלו אין קאטיציריוו.

מיינטריס לוס עריס פרימורוס אנויס די סוס קאזאמיינטו. הייל אי בת-שבה ציפירון ריפואדוס אי צינטורוזס. סיגן לה פרומיטה קי ליס אביאן איגו, היפיר לוס מאנטינדו אי טומו קודיו די עודוס סוס מיינטימיריס. הייל איסטאצה או איינדו אוראסיון או איסטודיאדו אי סו מוזיר סי אוקופאצה די לה קאזה אי די לאס קריאטוראס. מה לוס עריס אנויס פאסארן אי היפיר נו דיביאה מאס מאנטינירלום. דיל ריסטו לוס איגוס נו איאן בואינו. סו אטייל עאן יגו די גינטי נו עינאה מאס ני און פאסאצירו. הייל פואי אוצליגארדו איסטונסיס אה פינסאר אה גאנאר איל מיזמו סו צידה. קי אזיר? אזרסי קומיסיונר? נו סאציה לה לינגואה דיל פאחיס; אזרסי דיגוליאדור סי אגידיאצה מווי מונגו פארה עינר איל קוראצו די איסטאר איל דיאה אינטירו דיגוליאנדו; עינאה לה ביסטה קורטה פארה פואדירי אימציאר אה מילדאר; נו אולייאה בואינו פארה דיבינר חזן; לה מונידה לי מאנקאצה פארה אזרסי מירקאדיר. אזרסי סירבידור די לה סנאגונה או קאזאמיינטו נו צאליאה לה פינה, סינדו פארה איסטי אופיסייו אביאה מונגוס קונקורינטיס. אינטי מיינטריס לוס דיאס פאסאצאן אי לו פוקו די מונידה קי ליס קידאצה סי איסקאפאצה.

קאלי קי מי צאייגה פור איסטוס מונדוס אי אינדילאנטרי, סי דישו הייל דיזין קי אין לוס פאחיוס לישאנס סי טופה לה פלאטה אין באשו קומו איל איסטויירקול קין כאצו פואדי סיר, עינדרי לה בינטורה די אינקונטראר אה אלגוטו קי מי אימציארה לוס רימיר= ייס פארה גאנאר לה צידה.

דיספואיס די אצור צענדלדו טודו לו קי לי פואדראה עראאר
און פוקו די מוידה, הילל פארטיוו. בת=שבה קדאנדו סולה. אצריאו
אונה בוטיקה אי פיעאצה די גאלאר סו צידה אי לה צידה די סוס
דוס קריאטוראס. לה אונה אירה און איציקו די סנקו אגיוס, ציין
לאצאדו, ציין פיינארדו, סי איהה קאדה דיאה אה לה איסקולה, אי
סי ייצאצה קון סי אונה קומידיקה פרוציו. סו מווי גראנדי לימפיזה
מוסטראצה קי אונה מאדרי קודיווזה צילאצה סוצרי איל. סו אור=
מאטיקה מאס גיקה קידאצה אין קאזה קון סו מאדרי, לה קאלה
לי אימביאצה קאדה דיאה אה דיזיר סו אוראסיין; „או מי
דייו, טי פרומטו די סיגיר טוס קומאנדאמיינטוס, די אמאר סימפרי
מי מחדרי קרידה אי די פינסאר אה מי פאדרי“.

סו פאדרי! פאדרי פאמילייה אבאנדונאדה! איל פאדרי אים=
טארה אין אלגונה טיירה לישאנה אי ע פינסה מאס, ע אה סוס
קריאטוראס, עי אה סו דיציעטוראדה מוזיר. איל פרימיר מיז
די סו פארטיסייה איל ייה איסטוצו אה לו מאנקו מאנדאנדו
ליטראס, מה דיספואיס לאס ליטראס קידארון אי ע סו סופו מאס
נאדה די איל; אי דוס אגיוס קי הילל פארטיוו אי בת=שבה
אים לה פוצירה אבאנדונאדה אי סוס קריאטוראס קונטינולן אה
סור קומו גואירפאליקוס.

דיפירינטיס רואידוס קורין סוצרי הילל, אלגונס דיון קי איל
סי קאזו, אוערוס קי סי אאוגו, אוערוס און פין קי סי איזו קריס=
טייאטו פור אונה גראנדי סומה די מוידה. איסטאס טודאס עביעאס
דיסקוראצאצאן לה פוצירה בת=שבה אי לה אפלאקאצאן די דיאה
אין דיאה מאס מוכנן. אונה מואיצה דיסגראסייה צינו אנוסטארסי
אה טודו איסטו. היפיר, אבאטירדו פור לה טריסטיוזה, מוריוו סוביטא=

נוינטו, דישאנדו סו איצה סולה אין איל מוגדו, פרוצו, אבאנדונאדה,
איל קוראסון טורטוראדו פור איל פינסיריוו די ע פואדיר מאס
מאנטיגיר סוס קריאטוראס.

מה לאס לאגרימאס די לוס דיזגראסייאדוס ע קורי טוקה
אין באשו. מיאסטרו פאדרי די לוס סילוס לאס גואדרה קומו
פירלאס פריסיוואס, אי אוליי לוס גימירוס די לוס קי סופרין....
פארה בת=שבה טאמציין אימפיסו אה צריליאר איל סול די לה
איספיראנסה אי און בואין טרוקאמיינטו סי אפאריצה אין סו
מזיראצלי איגויסיטיסייה.

ייה פאסו און אגיוו די קואנדו מוריוו איל פאדרי די בת=שבה
איל אינציירטו דיספאריסיוו אי לה עיירה סי קוצרי די צידורה.
אין טודו לוגאר סי ציאי צידה אי אליגריאה. אין לה סיצדאד די
איאלון טאמציין לה צידה ריצינו איסטו אגיוו. און קאמיטו די
פיירו סי אזי אי לוס נומירוזוס לאצוראדוריס לאצוראן סוטו לה
סורביליינסה די און קאפו נומבראדו פא צי. אידאדו די 32
אגיוו איל ריאשו, גראסייאס אה סו אינעליצינסה אי אה סוס
קאפאגיאצאס, אה מיטירסי אה לה קאציוסרה די און גרופו די
לאבוראדוריס אין לה סיצדאד די איאלון איל סי איסטאביליסיוו
נוסטו אינפרינטי דיל מאגאזיניקו די בת=שבה. קאדה דיאה איל
ביאה טריסטימיינטי אסינטאדה אין סו מאגאזין אונה צוצינה מוזיר
אינקופארסי די סוס קריאטוראס קון טאנטה דולסורה!—קין אים
איסטו מוזיר טאן אבאטידה, דימאנדו איל אה און ציזינו.—אים
בה שבה, לה אבאנדונאדה. סו מארירדו פארטיוו די אקי איי
ווגנוס אגיוו אה סיצדאדים לישאנאס אי אנורה ע סי סאצי לו

קי לי אקונטיסיוו. די איסטע מומינטעו אי אינדילאנטרי פֿאָבי סונטייו אונטע שאַן גראַנדי אַמיסטאָד פֿור איסטע מוזיר, קי איל דיזיאָו צירלע, קונטסירלע, אַזלאַרלי. מונגאַס צייז אינטראַזע אַה לה צוטיקע קון אַגאַקי די מירקאַר אלגונע קוזה, קיסטיינגאַזע לה פֿאַטרונה, לי אַזלאַזע די סום קריאַטוראַס אי קאַדע דיאַה איל אַפֿריסיאַזע מיזור סו אינטיליאַזנסע.

פֿוקו אַה פֿוקו פֿאַבי סונטייו דיספֿירטאַרסי און איל און פֿאַרטיי אַמור פֿור בַּת-שֶׁבַע; דיאַה אי טוגי איל פינסאַזע אַה איסטע גִּזְבִּיעַ מוזיר טאַן דיטייע, טאַן קוראַזוּס, קי אַזיאַה ספֿירדו טאַנטו. סו אַמור סי אינטפֿורטיסיוו מאַס מונגֿו, קואַנדו אילייע לי קונטע קומו סו פֿאַדרי לה אַזיאַה קאַזאַדו אַה לה אידאַר די 17 אַטייוס קון און אומצרי קי אילייע נו אַזיאַה צִיטעו טונקס אי איסטע פֿור קי איל אירע און צואַן טלמודיסטו; לי קונטע קומו אַיסטי אומצרי, נו סאַזיינדו גאַנאַר סו צידע, סי פֿוּחי קון לו פֿוקו די פֿאַראַס קי לי אַזיאַה קידאַדו, דישאַנדו סו מוזיר אי סום קריאַ-טוראַס און לה מאַס גראַנדי מיזרייע; לי קונטע טאַמציין קומו אילייע פינאַזע דיזי דום אַטייוס פֿאַרע מאַנטיער סום קריאַטוראַס. אַה טודו איסטע אַגִּוּסַטאַזע קי רואַדוס קורין קי סו מאַרדו סי טופּע און איסטע מומינטעו און ליצירפֿול.

פֿאַבי טייאַה און ליצירפֿול און אַמיגו קון איל קואַל איל איסטאַזע און רילאַסיוויטס. איל לי איסקריציוו די צושקאַר אַה ציר סי סו טופּע און איסטע סיצדאַד און סיירטעו הילל די פֿיראַטון. נו פֿאַסו און מיז דיל דיאַה אונדי איל אדיריסו לה ליטרה, קי פֿאַבי ריסיציוו אונטע ריפֿואַסטע די סו אַמיגו קי לי אימצייוו קי און ליצירפֿול

אַזיאַה און קולפֿורטור (מאַלטיג) נומצראַדו גִּוּסַטאַמינטי הילל די פֿיראַטון. און לה ליטרה אירע דיגו טאַמציין קי איסטע אולטימו סי אַפֿאַריאַזע אַה פֿאַרטיר פֿור לה אַמיריקע אי קי איל קונטינעטיאַה אַה קיטאַר סו מוזיר סי לי פֿאַנאַזאַן קינינעטאַס ריבלאַס. סון אַזלאַר נאַדע די טודו איסטע אַה בַּת-שֶׁבַע, פֿאַבי רוגו אַה סו אַמיגו די דאַר לה סומע דימאַנדאַדע. פֿוקו טיימפו דיספֿואַיס פֿאַבי ריסיציוו און טיליגראַפֿו קי לי אַזיאַה סאַזיר קי סו רוגאַטייע פֿוּחי אַקומ-פֿלידע, קי הילל ייע אַזו איסקריציר איל גע פֿאַרע סו מוזיר, סיגן לו דימאַנדע לה ליי, אי קי און מיסאַזירו ייע אַזיאַה פֿאַרטירדו פֿאַרע רימיטירלו איל גע. פֿאַבי ייע די אַליגריאַה סי רינדיוו סירקע די בַּת-שֶׁבַע פֿור אַנוּסַיַאַרלי סו איסקאַפֿאַמינעטו סירקאַנו אַפינאַס איל סי טופּו דיאַנטרי די אילייע, קי אַסינעטאַנדוס די רודיאַס, איל לי אַטורנו פֿור לה פֿרימירע צִיט קי איל לה אַמאַזע די און אַמור די פֿוּחיגו.

--- קואַנדו טו איסטאַראַס ליצירע, לי דישו איל, טו סיראַס מי מוזיר. טום פינאַס פֿוּחירון מווי גראַנדיס אי טו צידע אַמאַרנע; יו איספֿירו קי סירקע די מי טו טופֿאַראַס לה צִינעטורע. אַזמוּבדע די טאַנזע אַמיסטאַד, בַּת-שֶׁבַע, לה אַלמאַ ייע די ריקונטינסייע, לי דישו:

--- יו סו טו איסקלאַזע אַימילדי, אי סו דינזע די דיצירער לה קומפֿאַטייע די טו צידע.

פֿאַבי אי בַּת-שֶׁבַע איספֿיראַזאַן קון דיספֿאַסיוויטע איל אריצו דיל מיסאַזירו קי ריציאַה רימיטיר איל גע אַה לה פֿוצירע אַזאַב-דונאַדע. טייטאַן ראַזון די איספֿיראַר קון דיספֿאַסיוויטע, סינדו טודע סום צִינעטורע איסטאַזע און איסטע פֿאַפֿיל, סון איל קואַל סום

קאזאמיינטו נו אירע פוסיצלי. סי איל מיסאזירו נו ציינאה! או סי איל פידריאה איסטו פאפיל פריסיוו קי רינדיאה אין פין לה ליברטאד אה בת-שבה, אי לי פירמיטיאה די אוספיראר דיאם מאם דיג'וזום...

אין פין איל מיסאזירו אריצו קון סו פריסיוו פאפיל, מה אירע ציירטיס אי איל רב דישו איל אינזאמין דיל גט פארה דיאה די אלחאד...

דיזגראסיאדאמיינטי! צאנה אים לה אוספיראנסה די לום יאומצרים סי סום צינטורה דיפינדי די פירסונאם קי נו סי אינס-פיראן מאם קי די פורמולאם סיקאם; מה גראנדי אים לה מיזרי-קורדייה דיל דייו, איל אים און פאדרי פיאדוו פארה סום איזום. קואנטו אה לום אומצרים, אילייוס מונגאם ציזיס סון קרואליס אי און איל מאל טין קונטינטירסין.

לה קומוניטה די איילאן טיינאה איסטונסיס פור רב און ריבנו מומבראדו „רבי צולפסי“. סו קוראסון נו טיינאה נאדה די און קוראסון גודיו; איל נו קונוטיאה ני לה צואינדאד, ני לה קומ-פאסיון. איל אירע טאן פאנאטיקו קי מונגאם ציזיס אין טאל די נו פאסאר לה מאם גיקה אינקומינדאנסה סין טעגנה אימפורטאנסה, איל סאקריפייסיאצה סין אזויטאר איל ריפיוו די לאם פאמיליאים, לה פאם די לה קומוניטה, לה צינטורה די מונגאם פירסונאם.

איל דיאה פיקסאדו רבי צולפסי, קון אומרוס דום רבינוס אימפיסו אה אינזאמינאר איל גט. אונו די לום רבינוס לי מילדו לו טופו צאלאצלי אי סין מונגאם אוספיסוראם דיקלארו קי ייה סי פואדיאה פירמיטיר אה בת-שבה אה קאזארסי די נואיצו. מה קואנדו רבי צולפסי לו מילדו אה סו טורנו, איל סאלטו אין אלטו

אי דישו קון צום פואירטי: אה, נו! איסטו גט נו פואירי טינר טעגנה צאור, נו אים צאלאצלי פורקי מאנקה לה פונטה די לה יוד די איל מומברי הילל. אוסטונסיס סי אימפיסו אונו פואירטי אי לארגה דיס-קוביון; אונו די לום רבינוס דיקלארו קי איל גט מיזמו סין יוד פואדיאה סיר צאלאצלי. איל אוטרו טאמציין אוסטוצו די לה איריאה די סו קולינה, מה רבי צולפסי, טראאינדו נו סי קי צסוק אי קי איריאה די נו סי קי רבינו סי אראציוו אי דיקלארו קי לה פונטה די לה יוד אירע אינדיספינסאצלי פארה קי איל גט פואירע צאלאצלי.

לה דיג'וזיון די רבי צולפסי אירע סין אפילו. איל גט אירע פארה איל נאדה אי קומו סי נו אינזיסטיירה, אונו ציזיס קי לה פונטה די לה יוד די היל מומברי די הילל נו אוסטע גוסטה בת שבה נו פודיאה קאזארסי אי סי טופאצה אנסי קונדאגארה, מאלגרארו איל גט, אה קידאר אינקאדינאדה אה סו פרימיר מארידו אי אה ציזיר קון סום קריאטוראם לה צידה לה מאם מיזראצלי אי לה מאם דולוריוזה. אוסטע קרואל קונדאנה לה פיריוו אין איל קוראסון. קואנדו סי לו דישרון, אילייה סי דימאליוו. לום אוסטינטיס טאמציין סי אנדיארון מונגו די אוסטע פוצירה מוזיר קי טיינאה דילאנטרי די סי און טאן אוסקורו אציער. פאצי קון צינע דיטוצו סו ראציייה אי סו דולור, אי טודום לום ק' טיינאן אין פוקו די פיאדאד אין איל קוראסון, אנדייאצאן לה דיזינעטוראדה מיינטי, קונדאגארה אה לה דיזגראסייה, פורקי אונו פונטיקה די יוד אביאה סידו אולצידאדה.

מיינערים טריס מיזיס אין לה סיידאד די איילאן נו סי חבלאצה מאם קי די אוסטו. מה פוקו אה פוקו לום אוספריטוס.

סי ריפוארון אי טורו פֿואי אולבֿידארדו. בת־שבע טאמביין, אימפרי=
 מירו אבאטידה פור לה פֿורטאליזה דיל גולפי אי רובֿינאדה פור
 לה מאלאטיאה, סי ציאה אין פֿין אליבֿאנטארה. אילייה דיציאה פינסאר
 אה גאנאר סו צידה, סינגו סו קליאטיילה סי לי אציאה פידריו
 מיינטרים לה מאלאטיאה. פֿאצי לי איסקריביוו קי איל דיזאריאה
 ציגורלי אין אלייודה אי קי איל סיריאה דיגווי די איספארטיר סו
 גאנאר קון אקיאה קי איל אציאה איסקוידו קומו קימפאלייה די
 סו צידה. מה בת־שבע נו קיזו אציאה אה איסטה פרופוסייון.
 און מאריו סולו, ריספונדיוו אילייה, פוארדי אלייודארמי. סיריאה
 און אריבאשאמיינטו פארה מי די דישארמי מאנטינר פור און אצינו.
 איל דייו נו קיזו קי נוס אאונארמוס, איל אים איל פאטרון די
 טידאס לאס קריאנסאס, יו מי סומיטו אה סו צילונטאר, קי איל
 דייו טי פאני פור טו גראנדי בואיגדלד אי קי סיאס אינגראסיארו
 אין סוס ארזום אי אין ארזום די לה גינטי. אה מי טאמביין איל
 נו מי דישארה סין אבריוגו, איל מי גיאהר אי מי דארה לה פֿואירסה
 פארה מאנטינר מים קריאטוראס.
 „איל דייו נו קיזו“ דיזאה לה פֿוצירה מוזיר, או טו,
 פאדרי פיאדוו, טאן בואינו אי טאן פלאזיינטי, טו קי אמאס די
 און אמור סין קאצו טודאס טים קריאנסאס, אים אה טי קי לוס
 אומבריס רינדן ריספונסאבלים די סוס קרימינים אי די סוס מאלאס
 איבֿאס; אים אין טו טמברי קי אין לוס טיימפוס די אנטים אומבריס
 קאצוטו קימאצאן סוס פרופיאלס קריאטוראס; אים אין טו טמברי
 קי פאפאזים סין פיאדאר קימאצאן לוס חוטרים אומבריס; אים
 אין טו טמברי טאמביין קי פור אונה פונטה די יוד אונה פֿוצרי
 מוזיר פֿואי קונדאנאדה אה לה דיצינטורה.

מונגוס מייס פאסארון אי פֿאצי קונטינאציה אה ספֿריר.
 אה לה פֿין נו פודיינדו מאס סומפורטאר סו דילוג, איל סי פֿואי
 די לה סיבֿראד סין קי נינגוטו סופיירה אנדי סי אציאה אידו אה
 ציבֿיר. בת־שבע טאמביין פֿואי פוקו אה פוקו אולבֿידארד אי אבאצי=
 דונאדה. לה סיבֿראדריקה די איילאן אציאה טומארו סו פֿיזיוטומיאה
 די סיימפרי. סולו אל פאסאצי דיל טרינו סי ציאה און פוקו די
 אגימאסייון. קארה צים קי און טרינו סי קידאצה אין לה איספאסייון,
 אונאס פרובים מוזיריס גודיאס קוריאן דילאנטרי לוס ציאזאדוריס
 עור דארלים אלגונאס קוויקאס די קומיר. אינערי איליאהס סי
 ציאה אונה מוזיר קון לה פֿיגורה ארונגאדה, קי פֿואי און טיימפו
 אירמוזה, מה קי ייצאצה לוס סיניאלים די לה דולור אי די לה
 עריסטוזה. סוס קאציאוס איראן בלאקוס, אאונקי מאנסיצה
 אצינה; אילייה ייצאצה ציסטידוס אראונאדוס אי אראספאצה
 דיטראס די סי דוס איזיקוס פלאקוס אי מוזיראללימייני ציסטידוס.
 סי אלגוטו פור קוריוזיארד דימאנדאצה אה איסטה מוזיר
 קון אירה אילייה אי פורקי טאן מאנסיצה איספאצה טאן אבאטידה,
 אילייה ריספונדאה: נו אים איל דייו פיאדוו קי מי ריגדיוו טאן
 דינגראסייאה איל, אל קונטראריוו, סי מוסטרו פארה מי בואינו אי
 פֿיארזוו; אים איל, קי גוסטאמינטי, קואנדו יו ציאה צינר לה
 דיצינטורה פארה מי, אים איל קי מי מאנדו און אמינו, און פרו=
 ציאזאדור, איל קואל אונטרו און פוקו איל מי איהא סאלבאר, מה אים
 לה פונטה די לה יוד קי מי מאטו.

פֿין

ליסטע די לוס ליברום קון סום פריסייון קי מי בינדין אין
 לה ליבריריאה שייש די שרמה ישראל שיריולי אין ירושלים :

צולוס	גרוש	צולוס	גרוש
1	1	1	10
10	1	1	1
1	1	5	20
4	20	5	20
1	20	9	2
8	20	1	1
4	1	5	20
15	9	1	1
50	5	1	20
5	1	40	5
1	20	2	20
4	1	2	20
6	1	7	1
8	20	5	1
1	1	20	1
10	1	1	20
2	20	60	6
5	1	2	20
1	20	10	1
10	1	4	1
11	2	3	1
20	4	1	20
6	1	3	1
2	1	1	10
10	1	1	1
1	1	1	10
2	1	3	1
		10	1

אכאנדונאדע פור מי פאלדי
 אוזו באוואו
 איזה די לה לאכאנדיריה
 איזה דיל פולכרו
 איזה די דום פאלריס
 איזו דיל גוארטיילאנו
 אימפיראדור זויסו
 אימפיראדור אי אל גודיוו
 איסטוריייה די טורקיאה
 איסטוריייה אוטריסאל
 איסטוריייה נאטורא אין מאר
 איסטוריייה עימורוה
 איסטוריייה די אויב
 איסטוריייה די לאס קרוואאדאס
 איסטוריייה די און באנדירו
 איספיראנסע די און איפוקריטה
 איראנעו
 אירמוה רחל
 אלאקאן
 אליגריאה די פורים
 אליעזר אי נפתלי
 אמאנטי דיל אוצראדור
 אסינו
 אגזילינה דיל אמור
 אפריזאדו די לה אינקוויסייון
 כוזוקים
 ביאוגראפיה די קרימיוו
 בידה דיל גודיוו סיגון איל תלמוד